

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 7 września 2011 r.

**Pan
Józef Grzegorz Zegadło
Dyrektor
Powiatowej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej w Pruszkowie**

KNO-4110-03-02/2011
R/11/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz.1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował funkcjonowanie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Sienkiewicza w Pruszkowie (*Biblioteka*) w latach 2009 – 2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 24 sierpnia 2011 r., stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie funkcjonowanie Biblioteki w latach 2009 - 2010, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej, wykorzystanie dotacji podmiotowych i celowych ze środków organizatora (Miasta Pruszkowa oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego), realizowanie zadań zgodnie z celami statutowymi, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej, podejmowanie działań mających na celu popularyzację książki i upowszechnianie czytelnictwa, udzielanie pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej oraz sprawowanie nadzoru merytorycznego nad bibliotekami tworzącymi sieć biblioteczną na terenie powiatu pruszkowskiego.

W 2009 r. Biblioteka uzyskała przychody w wysokości 2.141 tys. zł, a w 2010 r. 2.409,1 tys. zł. Koszty działalności Biblioteki w 2009 r. wyniosły 2.137 tys. zł, a w 2010 r. 2.416,3 tys. zł. W latach 2009-2010 Biblioteka uczestniczyła w realizacji projektu Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej, którego celem jest stworzenie elektronicznej platformy służącej wspomaganie pracy bibliotek województwa mazowieckiego i systemu informacji o księgozbiorach w Internecie

Biblioteka zapewniała w 2009 r. 82, a w 2010 r. 105 miejsc dla czytelników, z czego w 2009 r. dla osób niepełnosprawnych przystosowanych było 13 (16%), a w 2010 r. 25 (24%). W 2009 r. Biblioteka dysponowała 38 komputerami, w tym 22 (57,9%) było dostępnych dla czytelników, a w 2010 r. 47 komputerami, w tym 25 (53,2%) dostępnych dla czytelników. Wszystkie komputery dostępne dla czytelników posiadały dostęp do Internetu. W 2009 r. i 2010 r. Biblioteka zatrudniała 38 pracowników, w tym 29 na stanowiskach bibliotekarskich.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, zatrudniania pracowników na stanowiskach bibliotekarskich bez wymaganych kwalifikacji i przygotowania pedagogicznego, ewidencjonowania materiałów bibliotecznych z naruszeniem obowiązujących przepisów, nieterminowego sporządzenia sprawozdań w zakresie należności i zobowiązań oraz sporządzenia nierzetelnego sprawozdania o stanie zobowiązań, niedostosowania regulaminu organizacyjnego w zakresie struktury organizacyjnej Biblioteki i obowiązków kierowników komórek organizacyjnych oraz nie wprowadzenia regulaminu korzystania ze stanowisk komputerowych w filiach.

1. Dyrektor Biblioteki nie ustalił pisemnych zasad (polityki) rachunkowości, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.).
2. Stwierdzono zatrudnienie pracowników służby bibliotecznej na stanowiskach bibliotekarskich bez wymaganych kwalifikacji określonych w rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz. U. Nr 41 poz. 419), tj.:
 - 1) zatrudnienie jednej osoby na stanowisku starszego bibliotekarza bez wymaganego wykształcenia określonego w pkt 3 tabeli *Pracownicy służby bibliotecznej* załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia,

- 2) zatrudnienie czterech osób na stanowiskach bibliotekarza bez wymaganego wykształcenia określonego w pkt 4 ww. tabeli załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia,
- 3) zatrudnienie dwóch osób na stanowiskach młodszego bibliotekarza bez wymaganego przeszkolenia specjalistycznego, co było niezgodne z pkt 5 ww. tabeli załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia.

Ponadto sześciu pracowników służby bibliotecznej zatrudnionych w filiach dla dzieci nr 2, 5, 6 nie posiadało przygotowania pedagogicznego, co było niezgodne z § 1 ust. 2 ww. rozporządzenia.

3. Stwierdzono ewidencjonowanie materiałów bibliecznych niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliecznych (Dz. U. Nr 205, poz. 1283), tj.:

- 1) przeprowadzenie skontrum materiałów bibliecznych w placówkach z wolnym dostępem czytelników do zbiorów (Wypożyczalni Głównej, Czytelni Naukowej, Filiach nr 3-6) po upływie pięciu lat od daty przeprowadzenia ostatniego skontrum, czym naruszono § 31 ust. 1 ww. rozporządzenia,
- 2) nie zaakceptowanie przez Dyrektora Biblioteki protokołu ubytków oraz nie wpisanie do rejestru ubytków 1.135 woluminów braków bezwzględnych stwierdzonych w skontrum przeprowadzonym w Filii nr 3 w dniach 22 lutego – 23 kwietnia 2010 r., co stanowiło naruszenie odpowiednio § 17 ust. 1 i § 34 ww. rozporządzenia.

4. Biblioteka nieterminowo sporządziła i przekazała do Urzędu Miasta Pruszkowa sprawozdania w zakresie należności i zobowiązań: Rb-N i Rb-Z za IV kwartał 2010 r. oraz Rb-UN i Rb-UZ za rok budżetowy 2010.

Sprawozdania sporządzono i przekazano w dniu 22 lutego 2011 r., tj. 15 dni po upływie terminu określonego w cz. II tabeli B załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Ponadto w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2010 r. Biblioteka niezgodnie z danymi księgowymi wykazała zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw i usług w wysokości 7.841,77 zł, które miały charakter zobowiązań niewymagalnych oraz nieprawidłowo kwotę 6.226 zł jako zobowiązania niewymagalne z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

5. Obowiązujący regulamin organizacyjny Biblioteki nie odzwierciedlał jej struktury organizacyjnej w zakresie ilości placówek i profili bibliotecznych (ogólny, dla dorosłych, dla dzieci, profil pedagogiczny) oraz nie określał stanowisk i obowiązków osób kierujących komórkami organizacyjnymi: Działem Instrukcyjno – Metodycznym, Wypożyczalnią Główną, Czytelnią Naukową oraz filiami.

Regulamin stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu nie dotyczył korzystania przez czytelników ze stanowisk komputerowych w filiach Biblioteki, w których znajdowały się stanowiska komputerowe dla czytelników z dostępem do Internetu (obowiązywał tylko w Czytelnii Naukowej).

NIK zwraca uwagę na nieterminowe przekazanie do Biblioteki Narodowej Raportu z wykonania zakupu nowości wydawniczych za 2010 r., tj. po upływie terminu określonego w § 8 ust. 1 umowy nr BN/6947/10w z dnia 21 czerwca 2010 r. oraz brak na fakturach zakupu klauzuli „płatne ze środków finansowych Biblioteki Narodowej” wymaganej w § 5 ust. 1 ww. umowy i § 5 ust. 1 umowy nr BN/10926/09w z dnia 9 lipca 2009 r. zawartych z Biblioteką Narodową na dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych.

Uwagi NIK dotyczą również niedostosowania zakresu obowiązków głównego księgowego Biblioteki do aktualnej formy organizacyjnej Biblioteki oraz przepisów ww. ustawy o rachunkowości i ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.).

W ocenie NIK niepokojącym zjawiskiem jest spadek o 3% stanu księgozbiorów z 169.903 woluminów w 2009 r. do 164.788 w 2010 r. oraz spadek o 8,9% zakupu nowości wydawniczych z 3.912 w 2009 r. do 3.563 w 2010 r., co było spowodowane m.in. zmniejszającymi się wydatkami na zakup książek (z 94,1 tys. zł w 2009 r. do 89,3 tys. zł w 2010 r.). Doprowadziło to do obniżenia się wskaźnika zakupu nowości wydawniczych, tj. liczby zakupionych nowości na 100 mieszkańców z siedmiu woluminów w 2009 r. do sześciu w 2010 r. NIK wskazuje również na zmniejszenie się liczby wypożyczeń zbiorów specjalnych ze 136 jednostek w 2009 r. do dwóch jednostek w 2010 r. (o 98,5%).

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) ustalenie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości oraz aktualizację zakresu obowiązków głównego księgowego,

- 2) podjęcie działań w celu uzupełnienia kwalifikacji pracowników służby bibliotecznej oraz uzyskania przygotowania pedagogicznego pracowników zatrudnionych w filiach dla dzieci,
- 3) ewidencjonowanie materiałów bibliotecznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 4) skorygowanie sprawozdania Rb-Z za IV kwartał 2010 r. oraz prawidłowe sporządzanie i terminowe przekazywanie sprawozdań w zakresie należności i zobowiązań,
- 5) aktualizację regulaminu organizacyjnego Biblioteki w zakresie określenia ilości i profilów filii, obowiązków kierowników komórek organizacyjnych oraz wprowadzenie regulaminu korzystania z komputerów z dostępem do Internetu w filiach udostępniających czytelnikom komputery,
- 6) terminowe składanie sprawozdań z wykorzystania dotacji na zakup nowości wydawniczych oraz zamieszczanie na fakturach wymaganych klauzul.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.